

Samenhangende basiswerkwijze Jeugdteams

Inleiding

Als gezinscoach¹ in de jeugdteams bied je kortdurende hulp en leidt toe tot de tweede of derdelijns jeugdhulp. Het CJG heeft als belangrijk uitgangspunt dat gezinscoaches samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp. We werken vraaggericht en oplossingsgericht. Er wordt van je verwacht dat je ouders en jeugdige volwaardig mee laat denken, praten en beslissen. Je nodigt ouders en jeugdige voortdurend uit tot samenwerking.

Om je hierbij te ondersteunen heeft het CJG, in 2015, gekozen voor de werkwijzen Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ) en de Signs of Safety (SofS). Beiden gaan uit van samenwerken met het gezin, het versterken van de eigen kracht en zelfregie, het aansluiten bij zorgbehoeften en bevorderen van de veiligheid. De afgelopen jaren zijn er, naast de GIZ en SofS meerdere werkwijzen en instrumenten bijgekomen.

In deze beschrijving worden de verschillende (deel)werkwijzen, richtlijnen en instrumenten geïntegreerd. Om de gedeelde besluitvorming met ouders en jeugdige te optimaliseren, zijn de stappen van het beslismodel in deze procesbeschrijving als uitgangspunt genomen:

- Vraagverheldering,
- probleem- en krachtanalyse
- doel stellen
- beslissen over passende hulp
- mobiliseren van het sociaal netwerk rond het gezin
- beslissen over de inzet van professionele hulp
- uitvoeren van hulp
- evalueren van de resultaten van de hulp
- beslissen over vervolg of beëindiging van de hulp.

Wat je doet binnen een bepaalde stap wordt toegelicht, ondersteunende hulpmiddelen die beschikbaar zijn binnen het CJG worden per stap genoemd. De beschrijving biedt voldoende ruimte om nadere invulling te geven en te doen wat nodig is. De processtappen doorloop je de ene keer sneller dan een andere keer, afhankelijk van de complexiteit of risico- dan wel crisissituatie.

De procesbeschrijving is in de eerste plaats geschreven voor gezinscoaches, gedragswetenschappers en GGZ medewerkers in de Jeugdteams. Ook kan deze relevant zijn voor bijvoorbeeld junior gezinscoaches, managers en andere functies binnen het CJG. De procesbeschrijving kan gebruikt worden door nieuwe medewerkers om kennis te nemen van het proces, maar kan tevens als naslagwerk gebruikt worden door ervaren collega's.

Met deze procesbeschrijving willen we toe naar een meer uniforme, systematische, transparante en generieke basiswerkwijze binnen het CJG waarbij niet meer informatie wordt verzameld dan nodig is. Wanneer nader onderzoek nodig is, dan gebruiken we gestandaardiseerde en valide instrumenten. Tevens willen we (meer) methodisch werken en resultaatgericht werken. Door de beroepsstandaarden onderdeel uit te maken van het werkproces, biedt deze procesbeschrijving voldoende ruimte aan gezinscoaches om verantwoord te handelen zoals de Jeugdwet van hen vraagt.

¹ Waar gezinscoaches staat worden ook gedragswetenschappers en medewerkers GGZ in de jeugdteams bedoeld

Stap 1: Vraagverheldering

Het proces start met de vraagverheldering van de jeugdige en/of ouders². Naast het verzamelen van praktische en formele informatie, wordt tijdens deze fase verkend of er sprake is van opgroei- en opvoedproblemen en of de hulpvrager aan het juiste adres is. Aan de hand van het Triageformulier, waarin de drie domeinen van de Common assessment framework (CAF) zijn opgenomen, inventariseer je globaal de problemen en sterke kanten die bepalend zijn voor de ontwikkeling en het welzijn van een jeugdige. Samen met de hulpvrager probeer je zicht te krijgen op het wie, wat, waar, wanneer en hoe. Op grond van een voorlopige beoordeling van de aard en ernst van de problematiek neem je als gezinscoach een besluit: je verwijst naar het voorliggend veld, je kan volstaan met informatie en advies of meldt het gezin aan bij het jeugdteam. Wordt besloten tot een aanmelding bij het jeugdteam dan wordt bij de aanmeldingsgegevens vastgelegd welke vragen, hypothesen nader onderzocht moeten worden.

De vraagverheldering eindigt met een eerste verkenning van de problematiek.

Tijdens deze fase onderzoek je op welke gebieden de jeugdige en/of ouders moeite of problemen hebben, hoe deze problemen zijn ontstaan en in stand worden gehouden. Soms geeft de vraagverheldering voldoende beeld van de situatie en kan direct hulp ingezet worden. Bij meervoudige en complexe problematiek is een probleem- en krachtenanalyse nodig om te bepalen welke hulp ingezet moet worden.

Stap 2: Informatie verzamelen: probleem- en krachtenanalyse

Binnen het CJG maken we een probleem- en krachtenanalyse samen met ouders en jeugdige(n) en gebruiken we hierbij de methode Gezamenlijk inschatten van Zorgbehoeften (GIZ). In deze fase maak je altijd een inschatting van de huidige veiligheid en mogelijke toekomstige risico's.

Kennismaken en samenwerkingsrelatie opbouwen. Je stelt je tijdens je eerste contact met het gezin open op, je luistert naar de jeugdige en ouders, sluit aan, vraagt door, etc. Hiermee bouw je de relatie met het gezin op³. Gebruik in je basishouding oplossingsgerichte technieken en vragen. Bespreek met het gezin kort de werkwijze van het CJG en hoe de volgende stappen er globaal uitzien. Geef aan dat je met hen toewerkt naar een gezamenlijk plan, dat wordt uitgewerkt in het gezinsplan. Wees transparant over de methodes en hulpmiddelen die je gebruikt.

Maak bij de start altijd een planning. Naast dat je uitlegt hoe je werkt, maak je ook een planning. Neem in je planning mee wanneer je het gezinsplan wilt afronden en samen beslist over de passende hulp. Maak de planning in het eerste gesprek met het gezin zodat voor hen duidelijk is dat we planmatig werken en zij hier ook een actieve rol in krijgen.

Gezamenlijk inschatten zorgbehoeften (GIZ)⁴: Introduceer tijdens het eerste persoonlijke contact altijd de GIZ. Check of het gezin al bekend is met de CAF. Aan de hand van de CAF verken je met ouders en jeugdigen op welke domeinen (opvoeding, ontwikkeling of omgeving) de zorgen en de krachten zitten. Je legt ouders uit dat deze drie domeinen onderling zijn verbonden. Aan de hand van de Gezonde Ontwikkeling

² Deze beschrijving van het werkproces gaat niet in op de manier waarop contact is gelegd met de gezinsleden (melden zichzelf aan, verwijzing of zorgmelding). De wijze van contact leggen is van invloed op het proces, niet op de processtappen van gedeelde besluitvorming.

³ Onderzoek bij jeugdhulpcliënten laat zien dat zij effectieve hulpverleners typeren als open, niet-oordelend, stimulerend, duidelijk, betrouwbaar, bereikbaar, betrokken en op zoek naar feedback)

⁴ De GIZ biedt een uitwerking van het Framework Children in Need and their Families (wordt aanbevolen in de Richtlijn Samen Beslissen over passende hulp met ouders en jeugdigen Jeugdhulp) en geeft handreikingen voor gespreksvoering met ouders en jeugdigen hierover.

Matrix (GOM) ga je met de gezinsleden na welke impact de problemen op het gezin hebben. Meer informatie over de GIZ vind je op intranet. <http://intranet.cjgdenhaag.nl/Handboek/werkwijze-CJG/GIZ/Paginas/default.aspx>

Aanvullende hulpmiddelen die je, indien van toegevoegde waarde, kunt inzetten:

- Signs of Safety (SofS): framework, genogram, drie huizen, sociogram, netwerkberaad.
- Eerdere rapportage/onderzoeksverslagen.
- Risicotaxatie-instrument (ARIJ).
- vragenlijsten/screeningslijsten vanuit de verschillende richtlijnen.
- SCIL (Middin)
- Screenend onderzoek (GGZ + GW met diagnostisch onderzoek)

Rapportage/onderzoeksverslagen: als een derde een aanmelding doet, worden vaak rapportages of onderzoeken van eerdere hulpverlening verstrekt. Gebruik hiervan in overleg met aanmelder en gezin de informatie die relevant is. Als bij navraag bij het gezin tijdens een eerste gesprek aanvullende rapportage beschikbaar blijkt, maar nog niet in bezit van het CJG, is het voor een goede analyse belangrijk om dit na toestemming betrokkenen op te vragen of op te laten vragen bij (eerder) betrokken instanties, dan wel bij de ouders zelf (kopie).

Bij een vermoeden van kindfactoren of opvoedproblemen kan gebruik gemaakt worden van de richtlijnen jeugdhulp. Bij kindfactoren kunnen de werkkaarten van de richtlijnen ADHD, Ernstige gedragsproblemen, problematische gehechtheid, stemmingsproblemen en KOPP over signalering, diagnostiek en het verkennen van risico-/beschermende factoren gebruikt worden. Bij een vermoeden van problemen op het gebied van de opvoeding kan gebruik gemaakt worden van de richtlijnen kindermishandeling, middelengebruik, Multi probleemgezinnen, KOPP en scheiding. In de werkkaarten staat informatie over het herkennen van de problemen en de risicofactoren/beschermende factoren.

Stap 3: Samenhangend beeld opstellen

Wanneer de vraag helder is en er een probleem-krachten analyse is gemaakt, volgt de stap samen met ouders en jeugdigen te komen tot een samenhangend beeld dat bestaat uit: de conclusie, de analyse van de aard, ernst van de problematiek en de mogelijke oorzaken en in standhoudende factoren. Problemen in verschillende domeinen worden met elkaar in samenhang gebracht, zodat duidelijk wordt hoe verschillende problemen op elkaar van invloed zijn en hoe deze te doorbreken zijn. Dit kan in de fase van doelen vaststellen en beslissen over hulp, helpen met het prioriteren.

Aard

Inventariseer en analyseer de aard van de problemen. Voor de inventarisatie van de aard van de problemen kijk je op welk vlak van de CAF de zorgen zijn. Wanneer je hiermee niet direct komt tot een duidelijke definitie van de aard van de problemen is nader onderzoek misschien nodig. Overleg met je collega's/de gedragswetenschapper/GGZ-medewerker.

hulpmiddel die je kunt gebruiken:

- CAF
- dossieranalyse
- Screenend onderzoek
- ARIJ

Ernst en urgentie

Maak een inschatting van de ernst en urgentie van de problemen. Het inschatten van de ernst doe je samen met ouders door het invullen van de GOM. Zo nodig, bij risicofactoren of op signalen van kindermishandeling gebruik je hierbij ook de veiligheids-/risicotaxatie (ARIJ). Koppel vervolgens een urgentie aan de problemen: crisis, spoed of regulier. Voor uitgebreidere informatie over het inschatten van de urgentie zie bijlage A.

Hulpmiddelen die je kunt gebruiken:

- GOM
- (ARIJ)
- screenend onderzoek
- dossier

Analyse oorzaken en in standhoudende factoren:

Welke ideeën hebben ouders en jeugdige over het ontstaan of blijven bestaan van de problemen? Deze ideeën kunnen in de fase van doelen vaststellen en beslissen over hulp, helpen met het prioriteren van doelen en hulp.

Conclusie

Met de informatie die je verzamelt hebt over de aard en ernst van de problemen en over de oorzaken en in standhoudende factoren, maak je een samenhangend beeld en leg je deze vast in het gezinsplan. Met de SofS hulpmiddelen doen we dit als volgt:

Formuleer de grootste zorg: op basis van het samenhangend beeld bepaal je met het gezin samen welke onderwerpen/issues echt veranderd moeten worden. Wie maken zich zorgen, om welk gedrag en wat is de impact van dit gedrag op de jeugdige (het ergste wat er kan gebeuren voor de jeugdige).

Formuleer het (veiligheids)doel: Dit is het gedrag/hetgeen in de plaats moet komen van de kern van het probleem (de grootste zorg). Als dit is bereikt kan de hulp/het traject worden afgesloten. Je beschrijft hier wát er dan gezien wordt. Hier komen later de werkdoelen uit voort.

Schaalvraag: Maak een schaalvraag met een duidelijk omschreven 0 die de situatie schetst voor de jeugdige zoals die is wanneer de grootste zorg vol aanwezig is. En een duidelijk omschreven 10 die de situatie schetst voor de jeugdige zoals die is wanneer het (veiligheids)doel bereikt is. Hoe voelt/gedraagt de jeugdige zich bij die 0 en 10. Scoor zelf op deze schaalvraag en beschrijf waarom je deze score geeft. Zo ook de gezinsleden, netwerk, collega's uit je team. Hieruit zullen straks de (werk)doelen ontstaan voor het plan: welke stappen zijn nodig om dichterbij de 10 te komen?

Hoe de verschillende partijen scoren op deze schaalvraag, zegt iets over de beleving van de situatie en kan helpen bepalen hoe urgent er gehandeld moet worden. Met deze informatie en de eerdere analyse omtrent de urgentie (gebaseerd op de criteria van crisis, spoed, regulier) beschrijf je hoe snel eventuele eerste stappen gezet moeten worden. Voor uitgebreidere informatie over het inschatten van de urgentie zie bijlage A.

Multidisciplinaire toetsing. Toets je analyse (samenhangend beeld, grootste zorg, (veiligheids)doel en schaal), met collega's en bij complexe problematiek binnen het jeugdteam/ multidisciplinaire overleg conform je beroepscode je voorschrijft. Toets of er zaken zijn die je over het hoofd hebt gezien (blinde vlekken) en toets deze hypothesen alsnog met het gezin.

Adviesgesprek met het gezin: Je bent nu op een belangrijk moment in het proces van intake gekomen. Je hebt de vraag van het gezin helder en hebt met het gezin een samenhangend beeld. Bespreek het proces en de uitkomsten met het gezin. Geef ouders en jeugdige informatie over wat het vastgestelde probleem inhoudt, wat de oorzaken en gevolgen zijn en wat dit voor de toekomst betekent. Het is belangrijk om te checken of het gezin dit allemaal herkent en erkent. Pas wanneer dit zo is, kun je verder met het formuleren van de doelen en bekijken wat de passende volgende stap (hulp) is. Je kunt hierbij de schaalvraag die je gemaakt hebt gebruiken.

In de richtlijn 'samen beslissen' staan vragen om de aard en de ernst in te kunnen schatten. De vragen zijn terug te vinden op pagina 67.

De richtlijnen stemmingsproblemen en middelengebruik bevatten specifieke werkkaarten voor het beoordelen van de ernst van de problemen. De richtlijnen Ernstige Gedragsproblemen en Problematische gehechtheidsrelatie bevatten informatie over uitgebreide diagnostiek voor het beoordelen van de aard en de ernst.

Stap 4: Werkdoelen formuleren

Na de probleemanalyse ga je met ouders en jeugdige over tot het opstellen van korte en lange termijndoelen. Een gedeelde visie op de vraag en het probleem is daarvoor cruciaal. De doelen zijn gericht op de veranderbare factoren in de problematiek, en/of het versterken van vaardigheden en het vergroten van het sociaal netwerk.

Doelen, waarom?

Doelen geven richting, ze geven aan waar alle acties en hulp toe moeten leiden. Doelen motiveren en activeren gezinsleden, en leiden ertoe dat gezinsleden zich bewuster worden van wat ze kunnen doen om de doelen te bereiken. Het formuleren van concrete en heldere doelen kan stress bij gezinnen helpen verminderen en gezinnen het gevoel geven (weer) controle te kunnen uitoefenen. Gezamenlijk heldere doelen stellen draagt bij aan een goede werkrelatie tussen het gezin en jou en daarmee uiteindelijk ook aan de effecten van de hulp.

Je werkt het (veiligheids)doel uit in werkdoelen. Werkdoelen komen voort uit de verschillende onderwerpen/gebieden die in de grootste zorg en het (veiligheids)doel naar voren zijn gekomen. De doelen stel je samen met het gezin op en zijn de basis voor de volgende stap in het proces; 'Samen beslissen over passende hulp'.

Geef het gezin de ruimte in een dialoog, maar durf ook leiding te nemen en kennis in te brengen. Probeer zo veel mogelijk expliciet consensus te krijgen over de doelen. Daarnaast geldt dat ieder in het hulpverleningsproces zijn eigen doelen mag hebben, zolang dat maar duidelijk is en de doelen elkaar niet tegenwerken.

Zie voor praktische tips bij het opstellen van doelen een aantal vuistregels in het kader hieronder. Werkdoelen noteer je in het gezinsplan.

Vuistregels bij het formuleren van doelen

- De doelen zijn oplossingsgericht geformuleerd: de gewenste situatie of het gewenste gedrag is beschreven.
- De doelen zijn altijd gerelateerd aan het probleem dat tijdens de probleem- en krachtenanalyse is vastgesteld.
- De doelen zijn Specifiek, Meetbaar, Aanvaardbaar, Realistisch en Tijdgebonden (SMART).
- De doelen zijn voor ouders en jeugdige begrijpelijk geformuleerd; .
- Laat de gezinsleden zo veel mogelijk hun eigen woorden kiezen.
- Stel maximaal vijf doelen voor een vastgestelde periode in één hulpverleningstraject. Bij gezinsleden met een (vermoedelijk) lichte verstandelijke beperking is het verstandig het aantal doelen waaraan tegelijk gewerkt wordt te beperken tot maximaal drie.
- Zet doelen in een hiërarchie. Door te werken met tussendoelen en werkpunten kan met kleine stappen gewerkt worden aan de te bereiken eindsituatie.

Let op: Hulpverlening is geen doel. Het is een middel om een doel te bereiken.

In de richtlijnen crisisplaatsing, pleegzorg, residentiele plaatsing en uithuisplaatsing staat in de werkkaarten informatie over deze trajecten waaronder het besluitvormingsproces, het waarborgen van veiligheid en het creëren van een stabiele plaatsing. Deze werkkaarten kunnen gebruikt worden voor het opstellen van doelen. Ook de richtlijn multiprobleemgezinnen bevat een aparte werkkaart voor het stellen en formuleren van doelen.

Stap 5: Samen beslissen over passende hulp (keuze intern en zo ja welke expertise of toeleiding)

In deze fase besluit je met het gezin welke hulp het beste bij hun vraag en probleem past. Je schat in of kortdurende hulp (6 maanden) voldoende is en deze binnen het jeugdteam geboden kan worden, je dient te verwijzen naar het voorliggende veld of dat er langer hulp nodig is en je een toeleiding moet verzorgen naar 2^e of 3^e lijns jeugdhulp.

Naast een besluit over de inzet van de hulp, besluit je ook of het gezin zelf de regie over de hulp kan voeren of dat het CJG deze op zich neemt dan wel een jeugdprofessional uit de 2^e of 3^e lijn. Bij het

beslissen over hulp spelen naast inhoudelijke overwegingen ook het proces van besluitvorming een rol (zie stroomschema bijlage B).

Inhoudelijke overwegingen

Bij het beslissen over passende hulp die de meeste kans van slagen heeft kan gebruik gemaakt worden van onderstaande afwegingen:

- De aard en ernst van de problemen
- De leeftijd van de jeugdige
- De vraag of het gaat om tijdelijke of blijvende problemen. Blijvende problemen vragen vaak om structurele ondersteuning en een afweging of kortdurende hulp vanuit het CJG passend is.
- De balans in het gezin: het evenwicht tussen de draaglast en – kracht
- Veranderbare factoren in de problematiek
- Motivatie/wensen van de ouders en jeugdige
- Leerstijl en leerbaarheid van de ouders en jeugdige
- De mogelijkheden van eigen krachten en steun van het sociale netwerk
- Heeft hulpverlening uit het verleden goed gewerkt en waarom was dat?
- Wat moet er minimaal gebeuren om de situatie voor de jeugdige acceptabel (goed genoeg) te maken?

Voordat wordt overwogen of er professionele hulp nodig is, kijk je eerst naar de mogelijkheden die ouders en jeugdige zelf hebben. Aan de hand van oplossingsgerichte vragen kan je inventariseren wat het gezin zelf en met hulp van hun netwerk kunnen. Deze vragen zetten het gezin aan het denken, activeert ze en stimuleert ze om met eigen oplossingen te experimenteren.

Het sociale netwerk is belangrijk voor het bieden van emotionele en praktische steun. Bij het inzetten van sociaal netwerk is het belangrijk dat je realistische afspraken maakt die op korte en lange termijn goed zijn vol te houden.

Hulpmiddelen die je kunt gebruiken:

- Netwerkanalyse
- Bolletjesschema/ schema social cirkels
- Netwerkberaad

Proces van besluitvorming

De uiteindelijke beslissing is een gezamenlijke wegging van de ouders, jeugdige en jou als professional van kennis over `wat werkt, praktijkervaring en voorkeuren van ouders en jeugdige. Je informeert ouders en jeugdige over de verschillende mogelijkheden en de voor- en nadelen van de verschillende opties zodat ouders en jeugdige ook echt mee kunnen beslissen.

Hulpmiddelen die je kunt gebruiken:

- Keuzeformulier Samen Beslissen met ouders (richtlijn Samen beslissen)
- Moreel beraad bij ethische dilemma's en verschillende belangen
- Collegiaal overleg
- Sociale kaart; <https://www.socialekaartdenhaag.nl/>
- H10 inkoop; <http://www.h10inkoop.nl/>
- Databank effectieve interventies <https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies>

De richtlijnen ADHD, Ernstige Gedragsproblemen, KOPP, Problematische gehechtheid, Stemmingsproblemen, Middelengebruik, Multiprobleemgezinnen en Scheiding bevatten werkkaarten met erkende en goede onderbouwde interventies.

Stap 6: Uitvoeren hulp

Binnen het CJG kun je verschillende taken hebben in deze fase: bieden van kortdurende hulp of coördineren van hulp.

Kortdurende hulp door het jeugdteam

De hulp die het jeugdteam aan gezinnen kan bieden is beperkt in tijd (6 maanden) en heeft een beperkte doelstelling. Een belangrijk uitgangspunt van de hulp is dat de sterke, gezonde kanten van de ouders en jeugdige worden aangesproken en een appel wordt gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van de ouders en jeugdige met betrekking tot het behalen van resultaten. Je start de hulp door samen met het gezin een plan te maken hoe jullie aan de doelen gaan werken. Je bent door je eigen moederorganisaties opgeleid in het gebruik van specifieke methoden en interventies.

Planmatig werken

Maak een tijdsplanning voor de uitvoering van de hulp. Zet doelen om in kleine en concrete werkpunten. Waaraan wordt bijvoorbeeld gewerkt per afspraak, per week of per maand? Visualiseer het plan door te werken met een planning op papier, een kalender waarin duidelijk is wie wat wanneer doet. Zo activeer je de ouders en jeugdige, ook biedt het jezelf een houvast in de voorbereiding van de gesprekken met de gezinsleden. Tussen de bijeenkomsten in zijn ouders en/of jeugdige aan de slag met (huiswerk)opdrachten. Bereidt ieder gesprek met de ouders en/of jeugdige voor, op welk doel heeft de afspraak betrekking, wat wil je tenminste bereiken met de afspraak? Reflecteer ook je gesprekken met gezinsleden. Is het gelukt de (gespreks)doelen te bereiken, waardoor wel, waardoor niet? Neem ook evaluatiemomenten op in je planning en spreek met het gezin af wanneer jullie de doelen bereikt willen hebben.

Hulpmiddelen die je kunt gebruiken

- Hulpmiddelen behorende bij de methoden die binnen je organisatie beschikbaar zijn
- Voor hulpmiddelen als beloningskaarten, dagritme kaarten, kalenders, picto's, schema's etc. zie <http://www.gratisbeloningskaart.nl/>

Coördineren van de hulp⁵

Je blijft betrokken ten behoeve van coördinatie van de hulp/regievoering. In je rol van coördinator/regisseur leg en onderhoud je contact met ouders, jeugdige en betrokken professionals. Maak een tijdsplanning waarin je opneemt wie aan welke doelen werkt en wanneer deze geëvalueerd worden.

In de richtlijnen ADHD, problematische gehechtheid, multiprobleemgezinnen, scheiding en residentiele plaatsing staat in de werkkaarten meer informatie over je rol als vaste hulpverlener en het samenwerken met het gezin.

Stap 7: Evalueren

De beslissing over welke vorm van hulp wordt ingezet is geen eenmalige beslissing. Evalueren en bijstellen van de hulp is een steeds terugkerend en cyclisch proces. Samen met het gezin bepaal je:

- Welke doelen zijn bereikt
- Wat heeft gewerkt
- Moeten er doelen bijgesteld worden?

Op basis van de evaluatie maak je een nieuwe planning.

⁵ Binnen de gemeente Den Haag zijn nog geen eenduidige afspraken in de keten over de regisseursrol.

Hulpmiddelen die je kunt gebruiken om te evalueren:

- Schaalvraag
- GOM
- Arij

Multidisciplinaire toetsing

Bespreek de casus multidisciplinair in je team wanneer gestelde doelen niet bereikt worden binnen het termijn die je vooraf met het gezin had gesteld. Het is niet wenselijk als hulp steeds op dezelfde manier doorgaat, zeker niet wanneer er risico's zijn op een bedreigde ontwikkeling van de jeugdige of de jeugdige in een onveilige situatie verkeert. Binnen een half jaar moet een duidelijke verbetering zichtbaar zijn.

Stap 8 Afsluiten

De beslissing over afsluiten neem je in eerste plaats met het ouders en jeugdige. De gestelde doelen en evaluaties zijn het uitgangspunt bij het beslissen over afsluiten van de hulp. Gebruik hierbij ook de schaalvraag als deze eerder is gebuikt. Als je samen met ouders en jeugdige besluit dat de hulp kan worden afgesloten, is het belangrijk afspraken te maken over wat ouders en jeugdige kunnen doen als ze met een terugval te maken krijgen. Bij wie kunnen ze terecht? Betrek hier het netwerk bij. Voor een aanmelder is het prettig te weten dat de hulp is afgesloten en dat de doelen zijn bereikt. Vraag daarom altijd toestemming aan het gezin om de aanmelder en eventueel andere belangrijke betrokkenen op de hoogte te brengen van afsluiten. Mogelijk kunnen sommige een rol spelen op het gebied van nazorg of signaleren van een terugval.

Multidisciplinaire toetsing

Overleg altijd met een collega over de beslissing. Wanneer er sprake is (geweest) van kindermishandeling, multiprobleemgezinnen of andere complexe problematiek overleg je het afsluiten multidisciplinair.

Hulpmiddelen die je kunt gebruiken bij het afsluiten:

- Schaalvraag
- GOM
- Signs of Safety: Woorden en plaatjes
- Arij

De richtlijn multiprobleemgezinnen bevat een werkkaart over goed genoeg ouderschap die gebruikt kan worden als richtlijn voor het wel of niet afsluiten van een dossier. In de richtlijn paragraaf 4.6 Beslissen over beëindigen van hulp van de richtlijn 'Samen beslissen over hulp', staan een aantal vragen die je jezelf, jeugdige en ouders kan stellen om tot een beslissing te komen.

Verantwoording

De procesbeschrijving is november 2017 – maart 2018 ontwikkeld door een werkgroep bestaande uit Aline ter Beek, Sarah Helder, Esther Fellendans, Elize Koch, Vanja Schnetz en Vonneke Trompetter onder leiding van Maroeska Pieterse, adviseur Support CJG Den Haag.

Conceptversies zijn voorgelegd aan meerdere gezinscoaches, teammanagers CJG en de managers moederorganisaties. Alle reacties zijn verwerkt en het resultaat is opgeleverd aan de manager CJG.

Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

Visie CJG Den Haag
Handboek Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften
Integrale Meldcode Kindermishandeling CJG Den Haag, juli 2017
NJI: Stoppen en helpen. Een adequaat antwoord op kindermishandeling.
Families First Richtlijnen: Doelkaarten LVB

Gebruikte links

www.richtlijnenjeugdhulp.nl

<https://www.piresearch.nl/mediatheek/hulpmiddelen-vertrektraining>: Doelkaarten jongeren

Bijlage A:

Criteria om de urgentie te bepalen:

1. Crisis: vraagt om direct ingrijpen (minimaal veiligheidsafspraken maken) en binnen 24 uur een vervolgesprek

De situatie is levensbedreigend of er is direct (acuut) gevaar voor de jeugdige, al:

- De ouder of jeugdige dreigt met zelfdoding
- De jeugdige of de ouder heeft een (mogelijke) psychose
- De jeugdige (dreigt) ernstig verwaarloosd te worden en/of zijn situatie is ernstig onveilig (bijvoorbeeld geen toezicht voor een jong kind)
- Er zijn duidelijke aanwijzingen van seksueel misbruik of ernstige lichamelijke mishandeling

2. Spoed: binnen 24 uur contact

Er dreigt direct gevaar voor de jeugdige en/of de balans draagkracht-draaglast is ernstig verstoord. Dit is het geval als zich minstens twee van de volgende drie kenmerken voordoen:

- De draaglast wordt plotseling te zwaar (feitelijk of in de beleving); door een ingrijpende gebeurtenis, doordat een belangrijke faseovergang van de jeugdige/ouders/gezin niet kan worden gemaakt, als een risicofactor bij de klant of zijn omgeving actief wordt (bijvoorbeeld een stoornis), als de beleving van een bepaalde situatie te sterk negatief wordt.
- De draagkracht onverwacht te kort schiet; er worden geen adequate probleemoplossende strategieën gebruikt, het ontbreekt de jeugdige of zijn opvoeders aan competentie, er zijn onvoldoende beschermende factoren/onvoldoende sociale steun.
- De klant raakt in paniek en is niet in staat adequaat te handelen; de klant is emotioneel te verward, de klant is niet meer in staat feitelijke informatie in te schatten, de klant vertoont problematisch gedrag dat de situatie verergert.

Ook situaties waarin de problematiek ernstig, langdurig en/of complex is, en waarbij de draaglast-draagkrachtbalans zo ernstig verstoord is dat een crisis dreigt, worden met spoed behandeld. Dit geldt ook als aantoonbaar is dat op korte termijn de situatie op belangrijke en/of meer leefgebieden van de klant zal verslechteren.

3. Regulier: een aanmelding is regulier als

- Ingeschat wordt dat zorg noodzakelijk is
- De draaglast-draagkrachtbalans niet dermate verstoord is dat snel ingrijpen is vereist.

Bronnen: Richtlijn crisisplaatsing en onderbouwing richtlijn crisisplaatsing, Handboek Indicatiestelling Bureau Jeugdzorg.

Bijlage B:

Stroomschema samen beslissen over passende hulp:

